

Sahlberg sätter sin prägel på festivalen

— Evert Sahlberg, Hallsbergs riksspelman, är en oskattbar tillgång för folkmusiken i Hallsberg.

Så här säger Erland Bolin, som håller i trådarna till Folkmusikfesten vid Hembygdsgården i Hallsberg, på söndagseftermiddagen.

— Vi vill visa att det finns gamla traditioner kvar i Hallsberg och dem vill vi ha fram, understryker Erland Bolin.

— Det hör till vår uppgift att lyfta fram den gamla musiken till ungdomen, framhåller Börje Stålhammar, och glädjande nog finns det flera ungdomar som med glädje accepterat den gamla musiken.

Ja, även om folkmusikfesten bjuder på många programinslag kommer den att präglas av Evert Sahlberg och hans musik.

Rune Boskär kommer att börja med musik till kohorn och näverspel, mycket gamla instrument. Så kommer turen till Hallsbergs folkdansare.

Hans Axelsson, Sköllersta, kommer att bjuda på spel med nyckelharpa och så blir det Evert Sahlbergs tur att berätta och ge exempel på gamla låtar.

En blåsorkester — hämtad ur Storbandet — kommer att i gamla dräkter spela bla en Bondmazurka, upptecknad på Sannahed av Evert Sahlberg. Vid den tiden då det fanns regemente på Sannahed bodde det militärmusiker både i Sannahed och Hallsberg och det är från den tiden Evert Sahlberg upptecknat Bondmazurkan. Blåsor-

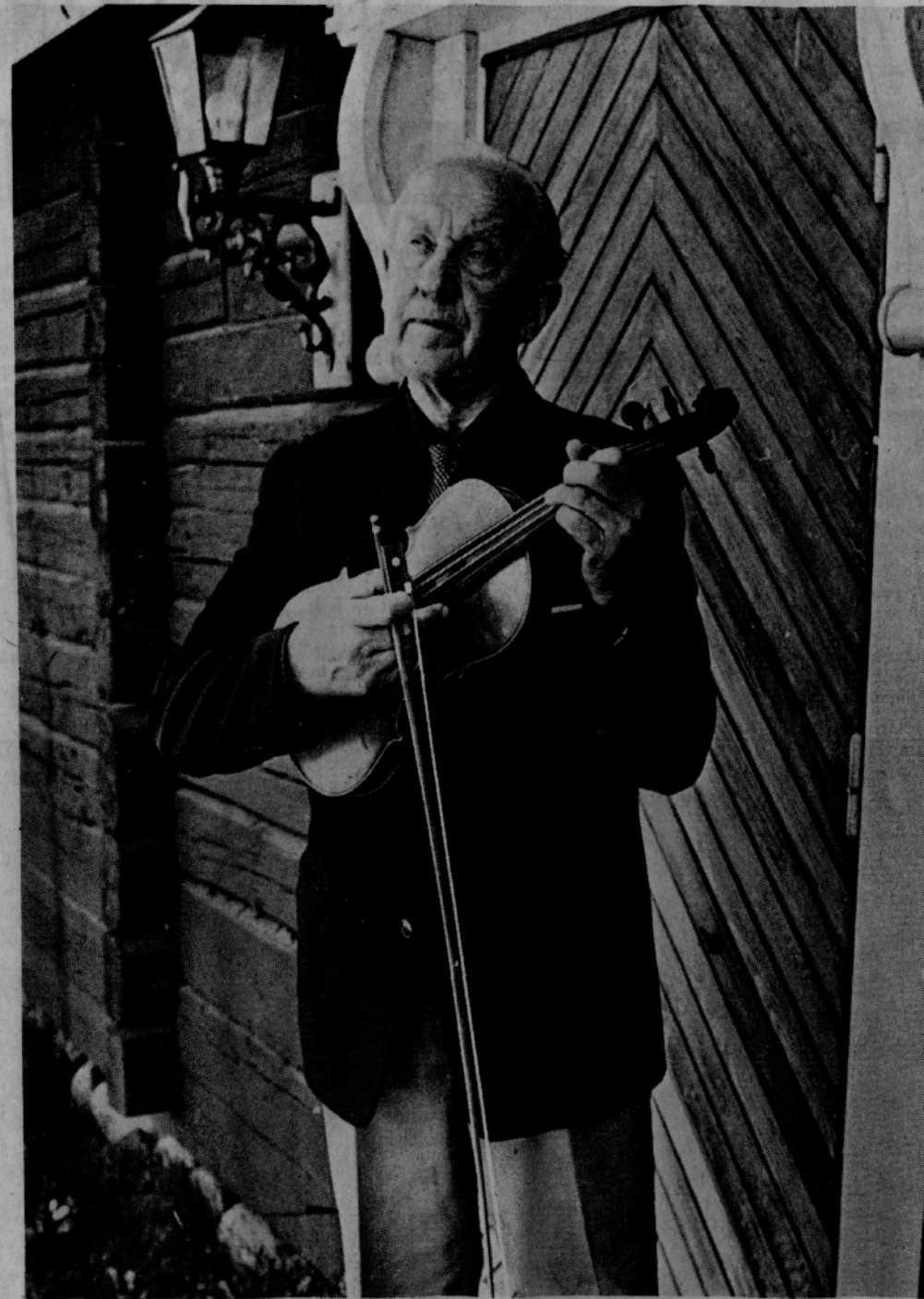
kestern spelar under namnet "Punschmakarna".

En annan veteran från Hallsberg, Gustaf Wetterberg, kommer att sjunga gamla visor och berätta historier och så bjuder Birger Pettersson, Vretstorp, på dragspelsmusik.

Folkmusikgruppen Peter Ledstam, Ammeberg, Ingela Svedberg, Pålshoda och Annika Abrahamsson, Askersund, svarar för en programpunkt innan Kerstin Nilsson sjunger andliga visor och sånger. Hon framför bland annat en vaggvisa och andlig visa från 1600-talet, en Svennevadsvisa upptecknad av Evert Sahlberg.

Emil Gustafsson, en känd andlig sångförfattare från Kräcklinge, har svarat för några av Kerstin Nilssons sånger.

— Så slutar vi Folkmusikfesten med Allspel, berättar Erland Bolin, och här framförs bland annat Evert Sahlbergs nykomponerade Triol-polska. Här finns chans för alla som spelar fiol, dragspel eller något annat instrument att hänga med.

Evert Sahlberg spelar en huvudroll vid folkmusikfesten i Hallsberg.

Text och foto: HANS LINDQWIST

Lärde låtarna redan i vaggan

Vem är då egentligen riksspelmannen Evert Sahlberg i Hallsberg?

Ja, för den äldre generationen är han välbekant, men för den yngre säger kanske inte namnet Evert Sahlberg så mycket.

Vi låter därför Evert, 72 år, berätta lite om sig själv inför folkmusikfesten på söndag. Man skall som bekant där plocka fram originallåtar från gamla tider och det är om de gamla tiderna Evert nu berättar:

— Ordramsor, med mer eller mindre begripbart innehåll, var mycket vanliga och gnomades eller trallades av någon sakförständig person med instämmande av andra. Det kunde också då det gällde danslåtar följas med handklappning, skostampning eller liknande för markering av rytmen, allt medan det dansades lika förtjust som till musik. Det kunde vara både polska, polka, gammelvalse eller på senare tid schottis.

— "Skagershultsvalsen var en sådan meningslös ordramsa, som kunde trallas i valstakt, där en del avvikelser i rytmen markerade att man skulle släpa med foten och göra en del danssteg ungefär som i menuett, varefter männen bugade sig och kvinnorna neg.

I drängstugan

De här danserna kunde förekomma i en drängstuga eller på ett rensopat loggolv och med sådana ramsor ersattes spelmannen om man nu inte kunde få tag i någon.

— Jag minns från min barndom dessa trallar och ramsor t ex Köpestickevisan, som handlade om en tändsticksförsäljare så som han tedde sig på 1850-talet. Jag lärde mig den ramsan av min morfar som var född på 1830-talet. Han var hemmansägare, först i Jönshyttan och sedan i Ingelshyttan i Linde bergslag. Då han slutat sitt

dagsverke brukade han under mörka vinterkvällar sitta på sin favoritplats vid brasan och gnola gamla visor som han lärt av sin far och farfar.

— Jag lyssnade med båda öronen och på detta sätt lyckades jag fånga upp den gamla svenska visskatten redan i tidiga barnår.

— Min far var fiolspelman och hade en Ole Bull-fiol som han antagligen förvärvat under sina emigrantår i Amerika. Far hämtade sin brud från Jönshyttan. Båda återvände till fädernlandet och då jag föddes 1901 fick jag redan i vaggan insupa folkvisetonerna.

Gungade vaggan

— Min far och mor gungade vaggan och då lärde jag mig sådana utsökta saker som "Liten pilt hade en liten gullvagn, i dem plögade han åka", eller "Tussi lulla, lite barn, sov i ro du lilla" (söv är bergslagsmål och likaså närkesmål). Visan fortsätter: "Far han är te Örebro, köper gössen gullekor, gullekor med spänne. För gössen ska sova så länge". (Gössen är också ett gemensamt bergslags- och närkesmål).

— En polskelåt som jag minns var då far och morfar brukade tralla "Hör du flicka lilla, far du inte illa, när som vintern är så bitter å kall".

— Men mest fäste jag mej, där jag låg i min lilla prydliga vag-

ga med mors fina broderier på täcket, vid vaggvisan om katten som dog. Den låt så här: "Kisse katt, som döder vart och vart begraven i dike — huve ner och fötter öpp och skata skratta åt like".

Turnerade i Europa

Så långt Evert Sahlbergs egen berättelse om sin bakgrund och kontakt med de gamla låtarna. Riksspelmannsmärket i silver fick Evert 1935 och då hade han hunnit med att turnera runt Europas huvudstäder tillsammans med sin kamrat Bernhard Svensson. Det blev radiokonsert i en hel rad huvudstäder och folkmusik för många prominenta personer.

Belgiska hovet

— Vi spelade vid belgiska hovet för kronprinsessan Astrid där vi introducerades av svenska ministern von Dardel. Vi fick underhålla kronprinsessan och en stor publik en hel kväll. Efteråt blev vi kronprinsessans gäster.

— Vid ett annat tillfälle spelade vid i Radio Paris, jag tror det var 1935, då jägmästare Sahlberg i Östansjö — ingen släkting till mig — fick i Paris i sin stora radioapparat. Han tog omedelbart kontakt med min mor i Hallsberg och berättade att sonen Evert spelade i Radio Paris.

FESTIVAL I HALLSBERG

I lördan 18 maj

Ett flertal butiker i centrum har öppet till kl

14

